

BİLİM ve TEKNİK

C İ L T 3 8 S A Y I 4 5 2

TÜBİTAK

"Benim mânevi mirasım ilim ve aklıdır"
Mustafa Kemal Atatürk

Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan V.

Prof. Dr. Nüket Yetiş

Genel Yayın Yönetmeni

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Raşit Gürdilek

(rasit.gurdilek@tubitak.gov.tr)

Yayın Kurulu

Vural Altın

Ahmet İnam

Adnan Kurt

Cihan Saçlıoğlu

Yayın Koordinatörü

Duran Akca

(duran.akca@tubitak.gov.tr)

Redaksiyon

Zeynep Tozar

(zeynep.tozar@tubitak.gov.tr)

Araştırma ve Yazı Grubu

Gülgün Akbaba

(gulgun.akbaba@tubitak.gov.tr)

Alp Akoğlu

(alp.akoglu@tubitak.gov.tr)

Tuğba Can

(tugba.can@tubitak.gov.tr)

Deniz Candaş

(deniz.candas@tubitak.gov.tr)

Meltem Y. Coşkun

(meltem.coskun@tubitak.gov.tr)

Bülent Gözcüoğlu

(bulent.gozcuoglu@tubitak.gov.tr)

Zuhal Özer

(zuhal.ozet@tubitak.gov.tr)

Gökhan Tok

(gokhan.tok@tubitak.gov.tr)

Serpil Yıldız

(serpil.yildiz@tubitak.gov.tr)

Elif Yılmaz

(elif.yilmaz@tubitak.gov.tr)

Aslı Zülal

(asli.zulal@tubitak.gov.tr)

Grafik-Tasarım

Fulya Koçak

(fulya.kocak@tubitak.gov.tr)

Ayşegül D. Bircan

(aysegul.bircan@tubitak.gov.tr)

Hülya Yılmazcan

(hulya.cetin@tubitak.gov.tr)

Okur İlişkileri

Zehra Şen

(zehra.sen@tubitak.gov.tr)

Vedat Demir

(vedat.demir@tubitak.gov.tr)

Figen Akdere

(figen.akdere@tubitak.gov.tr)

İbrahim Aygün

(ibrahim.aygun@tubitak.gov.tr)

İdari Hizmetler

Kemal Çetinkaya

(kemal.cetinkaya@tubitak.gov.tr)

Okullar, kurslar, finaller bitti. Üniversite sınavı da geride kaldı? Ee, ne duruyoruz? Haydi tatile. On yıllardır süren koşullanmanın, tatil deyince bizleri nereye götüreceği de belli. Elbette sahil kentlerine, kasabalara, plajlara. Bilmem aranızda yazın plajlarda kavrulmanın zararları konusundaki uyarıları 50 kereden az dinleyen, okuyunuz var mı? Yok değilse bile çok azdır. Peki bunları dikkate alıp ona göre davranan? Yine atacağız kendimizi kumların üzerine; yine süreceğiz kremleri yağları bir an önce kararalım diye. "Atacağız!" diyorum; çünkü kendimi de ayırmıyorum. Kışın ben de, çok istediğim dağların, derin vadilerin hayalini kurarım. "Bu sefer kesin söz"dür. "Önümüzdeki yaz mutlaka değişik bir şey yapacağım"dr. Ama zaman geldi mi, tabii doğru denizel.. Yine kent gürültüsünden, kalabalıktan kaçışın çok uzaklarda kalmış düşlerine umarsız bir asılıyla edinmeye çalıştığımız "yazlık" için bitmez tükenmez bir uğraşın ortasına. Ama bir yandan da artık hepimiz işin şakası kalmadığını az da olsa fark ediyoruz gibi. Belki yine plajlardayız ya da sramızı bekliyoruz. Ama, ne bileyim, sanki biraz daha tedirginiz. Kendimizi olmasa bile çocuklarımızı aşırı güneşten korumaya sanki daha çok dikkat ediyoruz. Çünkü alışkanlıklarımızı yıkmakta zorlansak bile, bilimle olan yakınlığımız bizi vurdumduymazlığımızla çatıştırıyor. Bilim belki duymak istediğimiz şeyleri söylemiyor; ama doğruyu söylüyor. Şimdiki gençlerimiz şanslı. Bilim her yerden akıyor. Biz kulaklarımızı tıkasak bile bir yolunu bulup beynimize işliyor. Oysa bizim küçüklüğümüzde bilimden çok sahte bilim yaygındı ve isteğimize göre biçim alabiliyordu. Bembeyaz bedenlerimizi derilerimiz kıpkırmızı olup su toplayana kadar yakar ama "yoğurt sürünce bir şeyimiz kalmaz"dı. Kim ne kadar kararmış diye kollarımızı yan yana getirir karşılaştırırdık. "Çünkü bedenimize ne kadar güneş çekersek kışın gribe yakalanmaz"dık. Şimdi biz duymamak için dirensek bile bilim doğruyu söylüyor. Er ya da geç kulak vereceğiz. Tabii en iyisi, bunu çok geç olmadan yapmak. Biz bu sayının kapak konusunu seçerken, yaz geldi ya, adet yerini bulsun, gençlerimize basmakalıp telkinlerde bulunalım, biz de konu aramaktan kurtulalım diye düşünmedik. İstedik ki, konuya bilimin giderek genişleyen penceresinden bakalım. Aslı Zülal arkadaşımız, uzun ve kapsamlı bir çalışmayla, Güneş'le yaşam arasındaki ilişkiyi inceledi. Güneş, çok özel Dünyamızın yaşamını borçlu olduğu yine çok özel bir yıldız. Bize yaşamın son derece kritik koşullarını sunarken, bir borç çıkarmamış. Cömert davranmış. Ama yine çok özel bir canlı türü olan bizlere açtığı avans, doğayı, bilimi kavradığımız, en azından kavramış olmamız gerektiği için artık bitiyor. Bundan sonra Güneş'in vereceğinin ne olacağını tayin edecek olan bizleriz. Yaşam mı, Ölümlü mü? Artık hesap inceden incele tutuluyor. Artık bedava yaşamaya son. Bundan böyle borcumuz var. Kime mi? Güneş'e değil. O bizden bir şey beklemiyor. Bizim borcumuz bu çok özel Dünya'yı bizlerle paylaşan, canlarını bizlere emanet etmiş milyonlarca tür hayvana, böceğe, bitkiye. Kirlenmemiş bir havayı ciğerlerine çekmek isteyen evlatlarımıza, torunlarımıza, geleceğimize. Ve de bugünüme, kendimize. Onun için dergimizin bu sayısında hesap faturasını biraz kabarık gösterdik. Pahalı olan yaşamı, başkalarınınkini, kendimizinkini hovardaca tüketmeyelim istedik. Biraz korkutalım dedik. Hatta sevimli olmayan bazı görüntüleri kullanması için arkadaşımızı ben zorladım. Tabii bu uyarı görevi yalnızca dergimize düşmüyor. Bizim büyük ailemizi oluşturan okurlarımızın da bu sorumluluğu paylaşmalarını, uyarı görevlerini yerine getirmelerini bekliyoruz. Tamam, yine ayaklarımızın bizi götürdüğü yere gidelim; ama söz verelim biraz daha beyaz dönelim. Ben de kendi payıma daha açık bir "amele yanığı" için söz veriyorum. Saygılarımla...

Raşit Gürdilek

Yazışma Adresi	: Bilim ve Teknik Dergisi Atatürk Bulvarı No: 221 Kavaklıdere 06100 Çankaya - Ankara
Yazı İşleri	: Tel: (312) 427 06 25 (312) 427 23 92 Faks: (312) 427 66 77
Satış-Abone-Dağıtım	: Tel: (312) 467 32 46 Faks: (312) 427 13 36
TÜBİTAK Santral	: Tel: (312) 468 53 00
Adres	: Atatürk Bulvarı, 221 Kavaklıdere 06100 Ankara
Reklam	: Tel: (312) 427 06 25 (312) 427 23 92 Faks: (312) 427 66 77

Internet e-posta	: www.biltek.tubitak.gov.tr : bteknik@tubitak.gov.tr
	ISSN 977-1300-3380
	Fiyatı 3,50 YTL • 3.500.000 TL (KDV dahil)
	Yurtdışı Fiyatı 5 EURO.
Dağıtım	: Merkez Dağıtım A.Ş.
Baskı	: Doğan Ofset Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.